
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קולוניאליזם במזרח התיכון - 38018

תאריך עדכון אחרון 18-08-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי האסלאם והמזרח התיכון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ליאת קוזמא

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: liat.kozma@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי שני, 16:00-15:00

מורי הקורס:

פרופ ליאת קוזמא

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בהיבטים חברתיים ותרבותיים של הקולוניאליזם הבריטי והצרפתי במזרח התיכון וצפון אפריקה במאות התשע עשרה והעשרים. עם ד"ר סמיר בן ליישי.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הבנת ההיבטים התרבותיים והחברתיים של השליטה הקולוניאלית במזרח התיכון וצפון אפריקה במאות התשע-עשרה והעשרים.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מהו קולוניאליזם?
2. מיהו הכובש? מיהו הנכבש?
- אלבר ממי, דיוקן הנכבש ולפני כן דיוקן הכובש. הקדמה מאת ז'ן-פול סארטר; תרגם מצרפתית: אבנר להב; אחרית דבר: דניס שרביט. ירושלים: כרמל, תשס"ה, 2005.
3. המרחב העירוני - מרחב קולוניאלי.
4. מרחב של אלימות.
5. קהילות קולוניאליות: מתיישבים אירופאים במזרח התיכון.
6. בין הכובש לנכבש: כמאל דאוד משיב לאלבר קאמי.
7. חינוך, אמנות וחינוך לאמנות.
8. העולם כתערוכה.
9. רפואה קולוניאלית.
10. תיירות ותצוגה.
11. מעמדן של נשים: בין חוק קולוניאלי לחוק שבטי.
12. פמיניזם קולוניאלי.

חומר חובה לקריאה:

1. מהו קולוניאליזם?

רות ג'יניאו, הקולוניאליזם האירופי: אידיאולוגיה, מדיניות, התנגדות. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה,

2012.

2. מיהו הכובש? מיהו הנכבש?

אלבר ממי, דיוקן הנכבש ולפני כן דיוקן הכובש. הקדמה מאת ז'ן-פול סארטר; תרגום מצרפתית: אבנר להב; אחרית דבר: דניס שרביט. ירושלים: כרמל, תשס"ה, 2005.

3. המרחב העירוני - מרחב קולוניאלי.

Paul Rabinow, "Techno-Cosmopolitanism: Governing Morocco" in *French Modern: Norms and Forms of Social Environment* (Chicago: University of Chicago Press, 1989), 277–319.

4. מרחב של אלימות.

הורן, אליסטר. מלחמה פראית לשלום: מלחמת אלג'יריה. תרגום: עמנואל לוטם. תל אביב: משרד הבטחון, 1989.

5. קהילות קולוניאליות: מתיישבים אירופאים במזרח התיכון.

Hanley, Will. *Identifying with Nationality: Europeans, Ottomans, and Egyptians in Alexandria*. New York: Columbia University Press, 2017.

6. בין הכובש לנכבש: כמאל דאוד משיב לאלבר קאמי. 16 במאי 2018.

דאוד, כמאל. מרסו, חקירה נגדית. תרגום מצרפתית והוסיפה אחרית דבר: אילנה המרמן. תל אביב: אחוזת בית, 2017.

7. חינוך, אמנות וחינוך לאמנות. 22 במאי 2018.

Irbouh, Hamid. *Art in the Service of Colonialism: French Art Education in Morocco, 1912-1956*. (London & New York: I.B Tauris, 2005), 71–106.

8. העולם כתערוכה. 29 במאי 2018.

Hale, Dana S. *Races on Display: French Representations of Colonized Peoples, 1886-*

1940. Bloomington: Indiana University Press, 2008, 9–20.

9. רפואה קולוניאלית. 6 ביוני 2018.

Amster, Ellen, "The Many Deaths of Dr. Emile Mauchamp: Medicine, Technology, and

Popular Politics in Pre-Protectorate Morocco, 1877-1912", *International Journal of Middle East Studies* 36, 3 (2004), 409–428.

10. תירות ותצוגה. 13 ביוני 2018.

McLaren, Brian. *Architecture and Tourism in Italian Colonial Libya: An Ambivalent Modernism*. Seattle: Washington University Press, 2006, 105-144.

11. מעמדן של נשים: בין חוק קולוניאלי לחוק שבטי. 20 ביוני 2018.

Efrati, Noga. *Women in Iraq: Past Meets Present*. New York: Columbia University Press, 2012: chapter 1.

12. פמיניזם קולוניאלי. 27 ביוני 2018.

Boittin, Jennifer Anne. "Feminist Mediations of the Exotic: French Algeria, Morocco and Tunisia, 1921-39." *Gender & History* 22 (2010), 131-150.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 90 %
הרצאה 0 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: